

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TOÁN Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC THỚI THANH, HUYỆN HÓC MÔN, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH THEO HƯỚNG TRẢI NGHIỆM

Chế Thị Hải Linh, Nguyễn Thị Thu Nga

Tóm tắt: Công tác quản lý hoạt động dạy học môn Toán tại Trường Tiểu học Thới Thanh theo định hướng dạy học trải nghiệm giữ vai trò quan trọng trong việc quyết định chất lượng và hiệu quả của giáo dục toán học, đồng thời đóng góp đáng kể vào việc thực hiện các mục tiêu đổi mới giáo dục ở cấp tiểu học. Việc nghiên cứu một cách hệ thống và toàn diện là cần thiết nhằm đảm bảo hoạt động quản lý dạy học môn Toán được triển khai theo hướng khoa học, thiết thực và hiệu quả. Bài viết đề xuất một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Toán tại Trường Tiểu học Thới Thanh, huyện Hóc Môn, TP. Hồ Chí Minh dựa trên tiếp cận dạy học trải nghiệm.

Từ khóa: Hoạt động dạy học; Toán học; quản lý hoạt động dạy học; dạy học trải nghiệm; giáo dục tiểu học.

MANAGEMENT MEASURES FOR EXPERIENTIAL MATHEMATICS TEACHING ACTIVITIES AT THOI THANH PRIMARY SCHOOL, HOC MON DISTRICT, HO CHI MINH CITY

Che Thi Hai Linh, Nguyen Thi Thu Nga

Abstract: The management of Mathematics teaching activities at Thoi Thanh Primary School following an experiential learning approach plays an important role in determining the quality and effectiveness of Mathematics education. It also significantly contributes to achieving the goals of educational reform at the primary level. Systematic and comprehensive research is needed to ensure that the management of Mathematics teaching activities is conducted in a scientific, practical, and effective manner. This article proposes several management measures for Mathematics teaching activities at Thoi Thanh Primary School, Hoc Mon District, Ho Chi Minh City, based on the experiential learning approach.

Keywords: Teaching activities; Mathematics; management of teaching activities; experiential learning; primary education.

Nhận bài: 03/06/2025

Phản biện: 03/07/2025

Duyệt đăng: 06/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Môn Toán trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018 được coi là môn học khó và ít gây được hứng thú. Toán học có vai trò, vị trí đặc biệt quan trọng trong đời sống bởi vì những kiến thức và kỹ năng toán học giúp con người giải quyết các vấn đề trong thực tế cuộc sống một cách có hệ thống và chính xác, góp phần thúc đẩy xã hội phát triển. Thực hiện Chương trình GDPT 2018, Trường Tiểu học Thới Thanh, huyện Hóc Môn Thành phố Hồ Chí Minh đã thực hiện nhiều biện pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả HĐDH nói chung, môn Toán nói riêng và đã thu được những kết quả nhất định. Theo đó, HĐDH môn Toán đã có chuyển biến căn bản về hoạt động dạy của giáo viên (GV) và hoạt động học của HS, kết quả học tập môn Toán được đánh giá là tích cực. Tuy nhiên, HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm của nhà trường còn tồn tại nhiều bất cập, hạn chế. Do đó, cần nghiên cứu toàn diện về lý luận và thực tiễn đề xuất biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý HĐDH môn Toán ở Trường tiểu học Thới Thanh, huyện Hóc Môn theo hướng trải nghiệm nhằm nâng cao chất lượng giáo dục nhà trường, đáp ứng yêu cầu đổi mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng quản lý HĐDH môn Toán ở trường TH Thới Thanh, huyện Hóc Môn, TP. Hồ Chí Minh theo hướng trải nghiệm

Tiến hành khảo sát 54 đối tượng bao gồm 12 CBQL, 42 GV ở trường TH Thới Thanh, huyện Hóc Môn bằng phương pháp ankét và phỏng vấn sâu, tác giả thu được kết quả đánh giá về thực trạng quản lý HĐDH môn Toán ở Trường Tiểu học Thới Thanh như sau:

a) Mặt mạnh: Đa số CBQL, GV đã nhận thức đúng tầm quan trọng của HĐDH và quản lý HĐDH theo hướng trải nghiệm; Kế hoạch được xây dựng cụ thể, rõ ràng; Hoạt động tổ chức, chỉ đạo được thực hiện thường xuyên; Việc kiểm tra, đánh giá được nhà trường chú trọng; Các điều kiện đảm bảo cho hoạt động quản lý cơ bản được đáp ứng.

b) Mặt hạn chế: Tính khả thi và phù hợp của kế hoạch chưa cao; Việc tổ chức và chỉ đạo chưa sát sao; Hoạt động đánh giá, điều chỉnh chưa hiệu quả...

Thực trạng trên xuất phát từ các nguyên nhân chủ yếu sau: (i) Đội ngũ CBQL còn gặp nhiều khó khăn và thách thức trong quá trình HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm vì độ tuổi của các em học sinh Tiểu học còn quá nhỏ; (ii) Số CBQL vẫn theo kinh nghiệm, chưa đổi mới theo phương

thức quản lý; (iii) Một bộ phận phụ huynh HS, dư luận xã hội chưa quan tâm đến sự quan trọng của việc học tập môn Toán theo hướng trải nghiệm mà chỉ yêu quan tâm đến môn học để phục vụ thông qua điểm số và kết quả môn học; (iv) Cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật, học liệu và trang thiết bị phục vụ HDDH môn Toán theo hướng trải nghiệm còn yếu và chưa đồng bộ, chưa theo kịp tốc độ phát triển của khoa học công nghệ.

2.2. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Toán ở Trường tiểu học Thới Thạnh, huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh theo hướng trải nghiệm

2.2.1. Đổi mới hoạt động xây dựng kế hoạch hoạt động dạy học Toán ở trường tiểu học Thới Thạnh huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh phù hợp với thực tiễn nhà trường

Mục tiêu của biện pháp là nhằm hình thành bản kế hoạch HDDH môn Toán từng năm học theo hướng trải nghiệm có tính toàn diện, khoa học, khả thi, có khả năng ứng phó với những biến động tiêu cực của các yếu tố khách quan và phù hợp với thực tiễn của nhà trường.

Từ cơ sở lý luận ở Chương 1 và cơ sở thực tiễn ở Chương 2, có thể xác lập quy trình xây dựng kế hoạch HDDH Toán (năm học) theo hướng trải nghiệm như sau:

Bước 1: Hiệu trưởng nhà trường tổ chức quán triệt trong đội ngũ CBQL, GV dạy môn Toán các mục tiêu, yêu cầu của kế hoạch HDDH Toán theo hướng trải nghiệm của nhà trường;

Bước 2: Hiệu trưởng nhà trường chỉ đạo Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn và Tổ trưởng chuyên môn tổ chức đánh giá một cách khách quan, khoa học về trạng thái xuất phát của các đối tượng quản lý HDDH Toán của nhà trường (đội ngũ GV, HS, các điều kiện đảm bảo HDDH Toán, các yếu tố khách quan và chủ quan khác liên quan đến HDDH môn Toán...)

Bước 3: Hiệu trưởng nhà trường giao Tổ chuyên môn nghiên cứu hệ thống văn bản, chỉ đạo có liên quan đến HDDH môn Toán theo hướng trải nghiệm, Kế hoạch giáo dục năm học của nhà trường (ở Bước 1), kết quả phân tích ở Bước 2 để xây dựng kế hoạch HDDH.

Bước 4: Tổ trưởng chuyên môn họp và giao nhiệm vụ cho (các) tổ phó và các nhóm GV được phân công dạy Toán theo từng khối lớp tiến hành xây dựng kế hoạch HDDH Toán theo hướng trải nghiệm khối lớp (từ lớp 1- lớp 5).

Bước 5: Tổ trưởng chuyên môn tổng hợp và tiến hành xây dựng dự thảo kế hoạch HDDH Toán

theo hướng trải nghiệm theo khối lớp (từ lớp 1- lớp 5) của tổ chuyên môn; thảo luận với (các) Tổ phó chuyên môn để thống nhất dự thảo kế hoạch HDDH Toán theo khối lớp của Tổ.

Bước 6: Tổ trưởng chuyên môn tổ chức cho GV thảo luận, góp ý vào dự thảo kế hoạch HDDH Toán theo khối lớp của Tổ; trên cơ sở đó điều chỉnh, bổ sung để hoàn thiện Kế hoạch HDDH Toán theo khối lớp của Tổ.

Bước 7: Tổ trưởng chuyên môn trình Hiệu trưởng nhà trường phê duyệt kế hoạch HDDH Toán theo khối lớp.

Bước 8: Hiệu trưởng nhà trường tổ chức đánh giá, phê duyệt và ban hành kế hoạch HDDH Toán theo khối lớp.

2.2.2. Tổ chức bồi dưỡng năng lực dạy học môn Toán ở trường tiểu học Thới Thạnh huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh theo hướng trải nghiệm

Hoạt động bồi dưỡng NLDH Toán theo hướng trải nghiệm cho đội ngũ GV là hoạt động bắt buộc, có tính định kỳ, do đó cần phải thực hiện theo quy trình bồi dưỡng gồm 5 bước sau:

Bước 1: Xác định nhu cầu cần bồi dưỡng NLDH của GV

Chỉ đạo Tổ trưởng chuyên môn họp tổ để khảo sát nhu cầu của GV về các NLDH theo hướng trải nghiệm cần được bồi dưỡng.

Tổ trưởng chuyên môn báo cáo kết quả khảo sát nhu cầu của GV về bồi dưỡng NLDH của tổ cho Hiệu trưởng.

Bước 2: Xây dựng Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

Chỉ đạo Tổ trưởng chuyên môn lập dự thảo kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV của nhà trường. Kế hoạch này phải đảm bảo các nội dung: Thực trạng đội ngũ; Mục tiêu bồi dưỡng; Nội dung bồi dưỡng; Các hoạt động bồi dưỡng; Hình thức và tiêu chí đánh giá kết quả bồi dưỡng; Thời gian, địa điểm; Nguồn lực thực hiện.

Tổ trưởng chuyên môn tổ chức cho GV thảo luận, góp ý vào dự thảo Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV; điều chỉnh, bổ sung để hoàn thiện và trình Hiệu trưởng nhà trường phê duyệt và ban hành Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Bước 3: Tổ chức thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

Phân công, giao quyền cho Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn chủ trì tổ chức thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn cùng với Tổ trưởng chuyên môn phối hợp với các lực

lượng trong và ngoài nhà trường để thực hiện Kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV.

Hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV phải thực sự đa dạng, lấy GV làm trung tâm, tạo động lực để GV tích cực tham gia các hoạt động bồi dưỡng và tự bồi dưỡng NLDH. Theo đó, bên cạnh các hoạt động bồi dưỡng do CBQL, GV của trường chủ trì cần có các hoạt động bồi dưỡng có sự tham gia của các đơn vị, tổ chức, cá nhân bên ngoài nhà trường, như: Tổ chức các số lớp bồi dưỡng tại trường do chuyên gia, nhà giáo có uy tín được nhà trường mời đứng lớp; Tổ chức hội thảo theo từng chuyên đề bồi dưỡng, trong đó cần phối kết hợp với các trường TH trên địa bàn huyện Hóc Môn để tổ chức cho đội ngũ GV của nhà trường trao đổi, học hỏi kinh nghiệm của GV các trường bạn...

Bước 4. Chỉ đạo thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

Ban hành chính sách nhằm đảm bảo các điều kiện và tạo động lực cho CBQL và GV trong hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV.

Kịp thời hướng dẫn CBQL và GV trong các hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV.

Thường xuyên hỗ trợ, động viên, tuyên dương, khen thưởng các CBQL và GV trong hoạt động bồi dưỡng NLDH cho GV.

Bước 5. Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV

Tiến hành kiểm tra theo kế hoạch việc tổ chức thực hiện kế hoạch bồi dưỡng bồi dưỡng NLDH cho GV.

Đánh giá kết quả bồi dưỡng NLDH cho GV thông qua việc tổ chức cho GV dạy 1 tiết/1 học kỳ liên quan đến các nội dung đã được bồi dưỡng; Đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch bồi dưỡng NLDH cho GV vào cuối năm học.

2.2.3. Chỉ đạo đổi mới phương pháp và hình thức dạy học môn Toán ở trường tiểu học Thới Thạnh huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh theo hướng trải nghiệm

Mục tiêu của biện pháp là nhằm cải tiến các PPDH truyền thống, áp dụng các PPDH tích cực và đa dạng hóa các HTDH một cách phù hợp để thực hiện mục tiêu đã được thiết lập trong kế hoạch HTDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

i) Xây dựng kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo hướng trải nghiệm bao gồm các nội dung sau:

Mục tiêu, nội dung, hình thức đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán;

Thời gian thực hiện đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán;

Các điều kiện phục vụ hoạt động đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán;

Trách nhiệm, quyền lợi của các tập thể, cá nhân trong công tác đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán;

ii) Tổ chức thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

Tổ chức các buổi sinh hoạt Tổ chuyên môn với chuyên đề về việc đổi mới PPDH và đa dạng hóa các HTDH;

Tổ chức các hoạt động thao giảng và dự giờ; Tổ chức các tiết dạy mẫu sử dụng kết hợp PPDH truyền thống và PPDH tích cực;

Tổ chức các hoạt động tham quan, trao đổi học tập kinh nghiệm với các tổ Toán khối khác thực hiện tốt việc đổi mới PPDH và đa dạng hóa các HTDH.

Tổ chức các lớp bồi dưỡng cho GV về các PPDH môn Toán theo theo hướng trải nghiệm như: “Phương pháp dạy học dự án”; “Phương pháp dạy học nhóm”, “Phương pháp dạy học giải quyết vấn đề”, “Phương pháp dạy học theo tình huống”, vv....

iii) Chỉ đạo thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

Khuyến khích GV dạy môn Toán tự đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH.

Triển khai phong trào thi đua dạy tốt trong các Tổ khối, qua đó có những hình thức tuyên dương, khen thưởng đối với những GV có thành tích về đổi mới PPDH, HTDH.

Kịp thời hỗ trợ CBQL và GV về cơ sở vật chất, trang thiết bị và tài chính để thực hiện kế hoạch đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán.

iv) Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo theo hướng trải nghiệm.

Tiến hành kiểm tra định kỳ việc triển khai thực hiện kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo theo hướng trải nghiệm; tổ chức đánh giá việc thực hiện kế hoạch vào cuối mỗi học kỳ; tổng kết việc thực hiện kế hoạch vào cuối năm học.

Để thực hiện tốt biện pháp này, Hiệu trưởng cần có khả năng truyền cảm hứng để CBQL và GV thực hiện tốt kế hoạch về đổi mới PPDH và đa dạng hoá các HTDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

2.2.4. Tăng cường các điều kiện đảm bảo cho hoạt động dạy học môn Toán ở trường tiểu học Thới Thạnh huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh theo hướng trải nghiệm

Mục tiêu của biện pháp là nhằm tăng cường số lượng và chất lượng về cơ sở vật chất (CSVC), hạ tầng kỹ thuật (HTKT), thiết bị dạy học (TBDH), hệ thống học liệu (HTHL) và tài chính cho HĐDH môn Toán ở trường tiểu học Thới Thạnh huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh theo hướng trải nghiệm.

i) Xây dựng kế hoạch tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm

Kế hoạch bao gồm các nội dung chính như sau:

Tổng quan về tình hình CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường cho HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

Mục tiêu và yêu cầu về CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường cho HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

Nội dung và giải pháp thực hiện: gồm 02 phần chính là việc khai thác CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường, và việc bổ sung mới về CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính trong năm học nhằm đảm bảo chất lượng và hiệu quả HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

ii) Tổ chức thực hiện kế hoạch

Phổ biến kế hoạch trong toàn thể nhà trường; Phân công, trao quyền cho phó hiệu trưởng phụ trách CSVC và Tổ trưởng chuyên môn triển khai thực hiện kế hoạch.

iii) Chỉ đạo thực hiện kế hoạch

Chỉ đạo tăng cường quản lý, khai thác và sử dụng có hiệu quả CSVC, HTKT, TBDH, HTHL và nguồn tài chính hiện có của nhà trường; Kiến nghị Sở GD&ĐT TP. Hồ Chí Minh và chính quyền địa phương hỗ trợ về CSVC, HTKT, TBDH,

HTHL và nguồn tài chính cho HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm.

Chỉ đạo tăng cường quan hệ với các công ty về công nghệ số, công nghệ thông tin trên địa bàn để giúp GV nâng cao năng lực ứng dụng công nghệ vào dạy học môn Toán theo hướng trải nghiệm; Khuyến khích GV tự làm TBDH, sử dụng công nghệ trong dạy học môn Toán theo hướng trải nghiệm.

Hỗ trợ, động viên, tuyên dương, khen thưởng kịp thời CBQL, GV, và HS có thành tích trong việc dựng kế hoạch tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm

iv) Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch

Tiến hành kiểm tra định kỳ việc triển khai thực hiện kế hoạch về tăng cường các điều kiện đảm bảo cho HĐDH môn Toán theo hướng trải nghiệm; tổ chức đánh giá việc thực hiện kế hoạch vào cuối mỗi học kỳ; tổng kết việc thực hiện kế hoạch vào cuối năm học.

III. KẾT LUẬN

Thông qua việc phân tích thực trạng hoạt động dạy học môn Toán, công tác quản lý hoạt động dạy học môn Toán và các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình quản lý theo định hướng trải nghiệm tại Trường Tiểu học Thới Thạnh, huyện Hóc Môn, bài viết đã chỉ ra những điểm mạnh, hạn chế và nguyên nhân cốt lõi trong công tác tổ chức và quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo phương pháp mới. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số biện pháp quản lý thiết thực và khả thi nhằm nâng cao chất lượng hoạt động dạy học môn Toán theo định hướng trải nghiệm, phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường và định hướng đổi mới giáo dục phổ thông.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Xuân Thanh & Đỗ Văn Đoạt (2025). *Quản lý hoạt động dạy học trong trường tiểu học theo tiếp cận quản lý sự thay đổi: Một nghiên cứu lý luận*. Tạp chí Giáo dục – Bộ GD&ĐT, Tập 25 (Số đặc biệt 4), 12–18
2. Nguyễn Quốc Chí & Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2020). *Giáo trình Quản lý giáo dục*. NXB Đại học Sư phạm. Đây là giáo trình tổng quan chuyên sâu về lý thuyết và thực tiễn quản lý giáo dục
3. Đặng Xuân Hải (2005). *Vận dụng lý thuyết quản lý sự thay đổi để chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học ở nhà trường trong bối cảnh hiện nay*. Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt tháng 1, 13.
4. Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change (4th ed.)*. Teachers College Press. Tác phẩm quốc tế nổi bật về quản lý sự thay đổi trong giáo dục.
5. Kotter, J. P. (1996). *Leading Change*. Harvard Business Review Press. Một trong những công trình kinh điển về lý thuyết và thực hành lãnh đạo, áp dụng rộng rãi trong quản lý giáo dục.